

کاتتر یا شالدون چیست؟

کاتتر شالدون دیالیز یک لوله‌ی نرم و انعطاف‌پذیر است که از طریق گردن یا شانه‌ی بیمار وارد سیاهرگ مرکزی گردن می‌شود. این لوله می‌تواند به دو صورت موقتی و یا دائمی در داخل رگ‌های بیمار قرار بگیرد. کاتتر **شالدون دیالیز** دارای دو لوله است که یکی از آن‌ها برای خروج خون از بدن بیمار کاربرد دارد. سپس خون را وارد دستگاه دیالیز می‌کند تا تصفیه شود. بعد از تصفیه شدن، خون مجدداً به داخل بدن بیمار برمی‌گردد.

انواع کاتتر شالدون و کاربرد آن‌ها

کاتتر شالدون شامل دو نوع موقت و دائمی است. نوع موقت فقط برای مدت حداکثر یک ماه قابل استفاده است. در حالی که از نوع دائم برای مدت حداکثر یک تا دو سال استفاده می‌شود. کارکرد هر دو نوع کاتتر به یک شکل است. تنها تفاوت آن‌ها در نحوه‌ی نصب بر روی بدن بیمار است.

کاتتر شالدون موقت در موارد ضروری و اورژانسی کاربرد دارد. این نوع کاتتر در داخل گردن، کتف و یا کشاله‌ی ران قرار می‌گیرد. نوع دائم از طریق یک تونل زیرپوستی در قسمت سینه (ورید ژوگلار) قرار می‌گیرد.

کاتتر شالدون موقت با کمک بخیه به بدن بیمار نصب می‌شود. در صورتی که کاتتر شالدون دائمی با روش جراحی در داخل سیاهرگ قرار می‌گیرد و به مدت طولانی‌تری استفاده می‌شود. پزشک برای اینکه **کاتتر شالدون دیالیز** محکم در جای خود قرار بگیرد، با کمک نوعی روکش و چند بخیه، آن را در زیر پوست ثابت می‌کند.

آمادگی قبل از عمل:

- ۱-قبل از جایگذاری دوش بگیرید و موهای محل مورد نظر را بتراشید.
- ۲-در صورت مصرف داروهای فشار خون یا رقیق‌کننده خون پزشک خود را در جریان قرار دهید.
- ۳-نیاز به ناشتا بودن ندارد.
- ۴-اغلب نیاز به بستری در بیمارستان ندارد
- ۵-نیازی به خوردن آنتی‌بیوتیک یا مسکن خاصی قبل و یا بعد از شالدون گذاری نیست
- ۶-شالدون کار گذاشته شده در کشاله ران تا حدود یک هفته و شالدون موجود در گردن تا حدود ۱۱ روز الی ۲ ماه و شالدون دائم تا ۱۲ الی ۲۴ ماه قابل استفاده است.
- ۷-قطع مصرف آسپرین ۳ روز قبل و پلاویکس ۵ روز قبل و وارفارین با نظر پزشک باید صورت گیرد.
- ۸-بعد از ضد عفونی کردن پوست، محل ورود کاتتر شالدون بیحس می‌شود. سپس بعد از کار گذاری با بخیه در محل ثابت می‌شود.
- ۹-بعد از انجام کار از شما عکس قفسه سینه گرفته می‌شود.

راه‌های مراقبت از کاتتر شالدون و کاتتر دائم

لوله‌ی کاتتر شالدون را همیشه خشک و تمیز نگهداری کنید. با دستمال و الکل می‌توانید آن را در روز چندین مرتبه ضدعفونی کنید. بعد از هر ضدعفونی از خشک بودن لوله مطمئن شوید.

دست‌های خود را قبل از دست زدن به لوله‌ی کاتتر با آب و صابون بشوید. از خاراندن پوست اطراف کاتتر بپرهیزید. همچنین نباید این قسمت را با دست لمس کنید.

در صورتی که کاتتر از محل خود خارج گردید به هیچ‌عنوان سعی در جاگذاری نکنید.

از پیچ خوردگی و تا خوردگی کاتتر خودداری نمایید. در صورت جابجایی کاتتر را به هیچ‌عنوان به جلو یا عقب حرکت ندهید.

از ورود ضربه و یا ایجاد کشش بخصوص به هنگام دیالیز خودداری نمایید.

کاتتر خود را همیشه خشک و تمیز نگه دارید. این به معنی آن است که نمی‌توانید شنا یا حمام بروید.

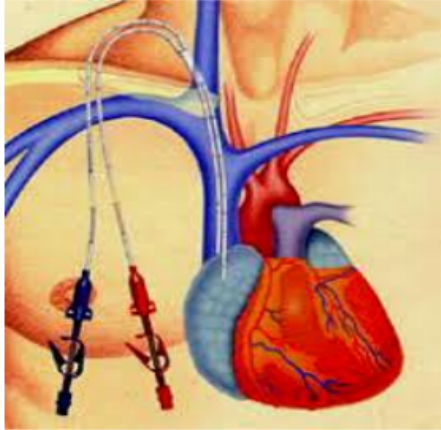
مراقب باشید کاتترتان مخصوصاً موقع تعویض لباس کشیده نشود. زمانی که دیالیز نمی‌شوید کاتتر با پانسمن پوشانده شود و مراقب جابجا شدن یا کشیده شدن کاتتر باشید.

سمتی که کاتتر دارد نخوابید.

دوش گرفتن دستی به طوری که کاتتر در آب غوطه‌ور نشود بهترین روش است. بهتر است دوش گرفتن قبل از آمدن به دیالیز باشد.

به نشانه‌های عفونت مانند خارش قرمزی، ورم، درد، چرک، تب توجه داشته باشد و با مشاهده هر یک از این علائم به پزشک مراجعه نمایید.

زمانی که برای دیالیز استفاده نمی‌شود، درپوش‌ها و گیره‌های کاتتر باید محکم بسته شوند. فقط تیم درمانی باید از کاتتر دیالیز برای خونگیری یا تزریق دارو یا مایعات استفاده کند.

خود مراقبتی در کاتتر شالدون

تهیه و تنظیم:

واحد آموزش به بیمار

عوارض کاتتر گذاری

سوزن نخوردن با هر بار دیالیز از محاسن کاتتر می باشد. اما از مهمترین خطرات در کوتاه مدت ایجاد لخته و عفونت است. و جهت پیشگیری از لخته پرستار پایان دیالیز الین ها را با محلول هپارین شستشو می دهد. و محل کاتتر به ویژه کاتتر دائم پانسمان استریل می کند.

عوارض کاتتر گذاری بسیار نادر است، این عوارض شامل خونریزی آسیب به بافت های مجاور از جمله شریان و به ندرت آسیب ریه می باشد. عوارض دیر رس کاتتر شامل عفونت، ایجاد لخته در رگ و تنگی کاتتر می باشد.

آیا باید در مورد کاتتر نگرانی داشته باشیم؟

گاهی اوقات، حتی زمانی که بسیار مراقب هستید، ممکن است محل دسترسی لخته یا عفونی شود.

لخته می تواند در داخل دهانه کاتتر یا در قسمت بیرونی کاتتر ایجاد شود و دهانه را مسدود کند. این مشکل می تواند باعث شود خون با سرعت کمتری نسبت به سرعتی که مورد نیاز است جریان یابد. اگر سرعت جریان خون برای بیش از یک درمان دیالیز پایین بماند، کاتتر باید در همان روز بررسی و اصلاح شود. درمان زودهنگام ممکن است از مسدود شدن کامل لخته در کاتتر جلوگیری کند. بازگرداندن میزان توصیه شده جریان خون و درمان لخته های تشکیل شده بسیار مهم است تا کاتتر شما به خوبی به کار خود ادامه دهد و میزان دیالیز مورد نیاز را دریافت کنید.

عفونت حتی با سرعت جریان خون خوب نیز ممکن است رخ دهد. پیروی از دستورالعمل های مراقبت از کاتتر، دقیقاً همانطور که به شما آموزش داده شده است، مهم است تا از عفونت جلوگیری شود. شما باید علائم و نشانه های عفونت کاتتر را بدانید و فوراً به پزشک یا تیم دیالیز خود گزارش دهید تا بتوانید در اسرع وقت درمان مناسب را دریافت کنید.

